Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 30/01/2016 Ενημερώθηκε: 30/01/2016

Ζητήματα φορολογικού χειρισμού των συντάξεων των Κατοίκων Εξωτερικού

Προβολή σε μορφή PDF

Εισαγωγή

Το συγκεκριμένο άρθρο αποσκοπεί στη διαλεύκανση θεμάτων που αφορούν στη φορολόγηση συντάξεων ομογενών από τους ελληνικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς. Αντίστοιχα, μείζον ζήτημα αποτελεί ο χειρισμός συντάξεων αλλοδαπής προέλευσης από τις ελληνικές φορολογικές αρχές και ασφαλιστικούς οργανισμούς των παλιννοστούντων Ελλήνων που εργάστηκαν και απέδωσαν εισφορές στο εξωτερικό.

Αναλυτικότερα, επιδιώκεται η διερεύνηση των ανωτέρω θεμάτων μέσα από τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, και συγκεκριμένα στις ΠΟΛ 1128/2006 και 1249/2015 καθώς και από τις αντίστοιχες Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος των κρατών.

Γενικές κατευθύνσεις

Καταρχάς, επειδή κάθε υπόθεση φυσικού προσώπου που λαμβάνει σύνταξη είναι διαφορετική, και δεν είναι ορθό να εμπλέκονται παρόμοιες ή συναφείς υποθέσεις

μεταξύ τους, η πιο ενδεδειγμένη πρακτική είναι η ανάλυση της εκάστοτε Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Πιο συγκεκριμένα, η κάθε Σύμβαση δύναται να προβλέπει μία από τις ακόλουθες τρεις περιπτώσεις φορολόγησης:

1. **Φορολόγηση και στα δυο συμβαλλόμενα κράτη**

Δηλαδή τόσο στο κράτος κατοικίας όσο και στο κράτος από όπου προέρχεται η σύνταξη. Σε αυτή την περίπτωση για να αποφευχθεί η διπλή φορολογία, ο φόρος που έχει παρακρατηθεί στο κράτος πηγής συμψηφίζεται με το φόρο που προκύπτει στο κράτος κατοικίας του δικαιούχου.

2. **Φορολόγηση μόνο στο κράτος κατοικίας**

Σε αυτή την περίπτωση προκειμένου να εφαρμοσθούν άμεσα οι διατάξεις της οικείας Σύμβασης και να μην παρακρατηθεί φόρος στο κράτος από όπου προέρχεται η σύνταξη, θα πρέπει ο δικαιούχος να υποβάλει στις φορολογικές αρχές του κράτους πηγής Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας. Αν το κράτος πηγής έχει παρακρατήσει φόρο κατά παρέκκλιση των διατάξεων της ΣΑΔΦ, ο εν λόγω φόρος δεν συμψηφίζεται και ο δικαιούχος πρέπει να ζητήσει την επιστροφή του φόρου.

3. **Φορολόγηση μόνο στο κράτος πηγής**

Όταν υφίσταται η εν λόγω πρόβλεψη, ο φορολογούμενος δηλώνει τη σύνταξη στη χώρα κατοικίας του ως απαλλασσόμενο εισόδημα βάσει ΣΑΔΦ.

Σε γενικές γραμμές πάντως, αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την κατηγοριοποίηση και τον καθορισμό της φορολογικής μεταχείρισης μίας σύνταξης αποτελούν επίσης:

- Ο φορέας που καταβάλλει τη σύνταξη,
- Ο τομέας (δημόσιος ή ιδιωτικός) που εργάσθηκε ο συνταξιούχος και
- Το είδος της καταβαλλόμενης σύνταξης (αναπηρική, επικουρική κτλ).

Παρακάτω γίνεται μια προσπάθεια κατηγοριοποίησης των αποδοχών συντάξεων σε όσους είναι φοροογικοί κάτοικοι εσωτερικού και σε όσους είναι επισήμως ορισμένοι ως «κάτοικοι εξωτερικού».

Συντάξεις που λαμβάνουν οι (φορολογικοί)κάτοικοι Ελλάδας

Καταρχάς, αξίζει να διευκρινιστεί ότι κάτοικοι Ελλάδας νοούνται οι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, δηλαδή τα φυσικά πρόσωπα που υπάγονται σε τοπικές Δ.Ο.Υ. και δεν έχουν προβεί σε διαδικασία αναγνώρισης της αλλοδαπής φορολογικής τους κατοικίας.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013), ένας φορολογικός κάτοικος Ελλάδας υπόκειται σε φόρο στη χώρα μας για το παγκόσμιο εισόδημά του. Επίσης, στο άρθρο 9 του ν. 4172/2013, όπως ερμηνεύτηκε από την ΠΟΛ 1026/2014, προβλέπεται η πίστωση φόρου που έχει καταβληθεί σε χώρα του εξωτερικού μέχρι του ύψους του ελληνικού φόρου, εφόσον μπορούν να κατατεθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα.

Παρόλα αυτά, οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, από τη στιγμή που αποτελούν διακρατικές συμφωνίες, έχουν ανώτερη τυπική ισχύ (υπερισχύουν) από τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Κατ’ επέκταση, όταν προβλέπεται φορολόγηση της σύνταξης μόνο στην αλλοδαπή (π.χ. Αυστρία), το συγκεκριμένο εισόδημα πρέπει να απαλλάσσεται από τον ελληνικό φόρο. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι συνυπολογίζεται μαζί με τα υπόλοιπα εισοδήματα κατά τον υπολογισμό της εισφοράς αλληλεγγύης.

Κλείνοντας, γνωστοποίηση των συντάξεων που λαμβάνονται από το εξωτερικό πρέπει επίσης να πραγματοποιείται σε ελληνικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς, στην περίπτωση που ένας φορολογούμενος λαμβάνει δεύτερη σύνταξη λόγω απασχόλησής του και στην Ελλάδα. Το εκάστοτε ασφαλιστικό ταμείο οφείλει να αποφανθεί αν χρειάζεται να περικοπεί η ελληνική σύνταξη βάσει της ισχύουσας ασφαλιστικής νομοθεσίας ή αν συνεχίσει να καταβάλλεται κανονικά.

Συντάξεις που λαμβάνουν οι επισήμως οριζόμενοι «κάτοικοι εξωτερικού»

Κατά κανόνα, οι κάτοικοι εξωτερικού υπόκεινται σε φόρο στην Ελλάδα για εισοδήματα που προέρχονται από ελληνικές πηγές. Χαρακτηριστικά εισοδήματα που

χρήζουν του συγκεκριμένου χειρισμού είναι οι τόκοι καταθέσεων και τα ενοίκια. Διαφορετική πρόβλεψη δύναται να υπάρχει όμως για τις συντάξεις, σύμφωνα με τα όσα έχουν ήδη αναφερθεί και προβλέπονται στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

Πιο αναλυτικά, στην περίπτωση που προβλέπεται δυνατότητα φορολογίας και στα δύο κράτη, ο αρμόδιος ελληνικός ασφαλιστικός φορέας δύναται να παρακρατήσει φόρο βάσει των ισχυόντων κλιμακίων φορολογίας εισοδήματος. Εν συνεχεία, πραγματοποιείται δήλωση του φορολογητέου ποσού και του φόρου που καταβλήθηκε στην Ελλάδα στη χώρα κατοικίας, όπου πραγματοποιείται νέα εκκαθάριση και ενδεχομένως να καταλογιστεί κάποιος πρόσθετος φόρος. Αν προβλέπεται φορολόγηση της σύνταξης μόνο στην Ελλάδα, το εισόδημα από σύνταξη δηλώνεται στην αλλοδαπή ως απαλλασσόμενο.

Αξίζει να τονιστεί ότι στην περίπτωση αποκλειστικής φορολόγησης στη χώρα κατοικίας, ο εκάστοτε ασφαλιστικός φορέας πρέπει να παραλάβει είτε πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας είτε αίτηση για την εφαρμογή της ΣΑΔΦ, υπογεγραμμένη από την αλλοδαπή φορολογική αρχή, ώστε να μην προβεί σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος.

Συμπεράσματα

Κάθε συνταξιούχος, είτε έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό, οφείλει να εξετάζει δύο διαστάσεις αναφορικά με το χειρισμό της σύνταξής του:

- Να ενημερώνει τον ασφαλιστικό φορέα της χώρας κατοικίας του για την πιθανή λήψη δεύτερης σύνταξης από άλλη χώρα.
- Να ενημερώνεται για το τι προβλέπει η εκάστοτε σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας, ώστε να γνωρίζει το κράτος όπου η σύνταξη πρέπει να φορολογηθεί.

Στην περίπτωση που ένα κράτος δεν έχει συνάψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας με την Ελλάδα, ισχύει ό.τι και στην περίπτωση που και τα δύο κράτη έχουν δικαίωμα φορολογίας. Η Ελλάδα, πιο συγκεκριμένα, αναγνωρίζει το φόρο που έχει καταβληθεί σε μη συνεργάσιμο κράτος εφόσον προσκομιστούν τα απαραίτητα

έγγραφα που προσδιορίζουν το ύψος του και είναι όσα περιγράφονται στην ΠΟΛ 1026/2014.

Κλείνοντας, αξίζει να αναφερθεί ότι σημαντικός αριθμός συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας έχουν συνταχθεί πριν από πολλές δεκαετίες σε καθαρεύουσα και η ορολογία τους είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένη, με αποτέλεσμα η μελέτη και ερμηνεία τους να απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό